

PH0198 NMF
KFI FF MU

PERSUASIVNÍ ETIKA

Michal Stránský

16. 12. 2015

Co etik může?

Tři smysluplné projekty morální filosofie
(Sam Harris, 2010) :

- **Deskriptivní** (vysvětlujeme, proč mají lidé ve svých morálních životech tendence následovat určité vzorce chování)
- **Normativní** (uvažujeme, které vzorce chování by měly být následovány)
- **Persuasivní** (přesvědčujeme, aby lidé opustili škodlivé vzorce a následovali vzorce prospěšné)

Harris: Persuasivní projekt MF je nejdůležitější ze všech jejích projektů.

X

Harris: Persuasivní projekt MF nemůže být nyní naplňován.

Nemáme kompletní soubor pravd o tom, které vzorce jednání jsou nejlepší, nemůžeme se je proto snažit realizovat.

Harris: Persuasivní projekt nemůže být naplňován, protože nemáme kompletní soubor pravd o tom, které vzorce jednání jsou nejlepší.

- X** *Kompletní soubor pravd nebude k dispozici nikdy.*

- X** *Nějaká morální praxe už implementovaná, hodnocená a přijímaná/zavrhovaná je. Mají se filosofové z tohoto procesu vyloučit?*

- X** *Ignorování PE vede k omezování DE a NE.*

Co je to ale persuasivní etika?

Harris: PE je úsilí morálních filosofů přesvědčit společnost, aby přijala nějakou morální praxi.

- X** *Měl by to dělat filosof?*
- X** *Může to dělat filosof?*
- X** *Obejde se to bez teoretického rámce?*

Otázky persuasivní etiky:

- V jakém vztahu je morální teorie k morální praxi? Jaký vliv má jedno na druhé?
- Co to vlastně konkrétně je „morální praxe“? Připouští vůbec takový fenomén, aby v něm nějaká teorie byla implementována?
- Když komunikujeme nějakou morální teorii, co přesně vlastně předáváme a jak?
- V jakých ohledech může být člověk úspěšně ovlivněný ve svých morálních názorech?
- Co to znamená udělat nějaké morální rozhodnutí?
- V jakém ohledu lze ovlivnit společnost z pozice morální autority?
- Co to je morální autorita a jaké důvody existují pro to někoho za morální autoritu uznat?
- Jaké pravomoci by morální autorita měla mít a jakými způsoby by je měla uplatňovat?
- Jaká jsou pravidla morální argumentace a morální persuade a jak těmito prostředky nejlépe zavést nějakou praxi?

Co je to persuasivní etika?

- Persuasivní etika je etická disciplína, která se zabývá reflexí procesu ovlivňování morálního klimatu a uplatňování morální praxe.
- Morálka veřejného (vs. morálka soukromého)
- Persuasivní etika vs. Etika persuade
- Interdisciplinární etický projekt (metaetika, právní teorie, argumentace a rétorika, morální psychologie, aplikovaná etika, etc.)

Literatura:

CIALDINI, R. B. 2006. *Influence: The Psychology of Persuasion*. Harper Business; Revised edition.

DANCY, J. 2001. Moral Particularism. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2013 Edition).

DEWEY, J. 1978 *The Middle Works of John Dewey 1899 - 1924 vol. 5*.

RORTY, R. 2000. *Philosophy and Social Hope*. Penguin Books.

WALTON, D. 2003. *Ethical Argumentation*. Plymouth: Lexington Books.

WILLIAMS, B. 1985. *Ethics and the Limits of Philosophy*. Harvard University Press.

Jak zkoumat vztah mezi morální teorií a morální praxí?

- Spočívá morálka v aplikaci morálního principu na situaci?
 - Má filosof generovat morální principy?
 - Ano (morální generalismus; Dancy, 2001)
 - Ne (morální partikularismus; Dancy, 2001)

Ticking Bomb Scenario

Unwilling Benefactor Scenario

Jak poznáme, který mravní přístup zvolit v dané situaci?

- Spoléhání na principy vede k morálním patům a omylům.
- Správné morální rozhodnutí udělá člověk na základě své schopnosti objektivního vhledu do morální povahy situace, tzv. **morální sensitivity**.

Námitka: Nepředpokládá takové stanovisko utilitarismus?

- Ano, předpokládá, dál.
- Utilitaristickým uvažováním můžeme dojít k závěru, že většinu času nezvyšujeme míru dobra uvažováním jako utilitarista (Williams, 1985).

Námitka: Není to vlastně stanovisko etiky ctnosti?

- Není, etika ctnosti se nevzdává ambice vytvářet normativní systém.

Co zakládá morální sensitivitu?

- Morální intuice (Haidt, 2001)
- Morální zkušenost, morální učení (Narvaezová, Lapsley, 2005)
- Flexibilní kognitivní rámování (Hoffrage, Palazzo, 2012)
- Morální racionalita (Cialdini, 2006)
- Morální stres (Lützen, 2013)?
- „Moral awareness“ (Butterfield, 2000)?

Morální racionalita

- Schopnost reflektovat vlivy, které negativně ovlivňují morální hodnocení člověka
- Rigidní kognitivní rámce;
- Časoprostorový faktor: Čím je důsledek dále, tím méně naléhavý nám připadá;
- Efekt malých rozdílů: Náhlé a dramatické nemorální jednání pobuřuje víc, než očekávané a pozvolné;
- Efekt eskalace závazků: Pokud si osvojím nějaké přesvědčení, pracuji s ním, jako kdybych ho zastával pořád. Již osvojené přesvědčení obtížně opouštím;

Morální racionalita

- Cialdiniho principy ovlivňování:
- Reciprocita
- Závazek
- Důkaz společností („social proof“)
- Autorita
- Oblíbenost
- Nedostatek

Morální sensitivita:

- Morální sensitivita jako morální inteligence. Morálně brilantní lidé vs. morální idioti.
- Jak MS měřit?
- Jaký je význam MS člověka ve veřejném prostoru?
Jaký je význam MS člověka v soukromém prostoru?
- Je etik morálně sensitivní jenom proto, že je etik?
- Je morálně sensitivní člověk nutně morální člověk?